

Korte mededelingen

Leersia oryzoides (L.) Sw. in Twente teruggevonden. Blijkens het verspreidingskaartje bij het artikel van wijlen Prof. D. Bakker in *Gorteria* 9 (5), p. 155–158 waren tot dusver uit Twente geen recente vondsten van het rijstgras bekend. Na jarenlang tevergeefs zoeken vond ik in augustus 1978 dit gras aan het Kanaal Almelo-Nordhorn en wel verder westelijk dan waar het eertijds was gevonden, namelijk ten zuiden van Mekkelenberg (gem. Tubbergen). Enkele grote pollen *Leersia* groeiden daar op een open plek aan de waterkant; later, in oktober, stonden ze in ondiep water. De rietkraag was ter plaatse over enkele meters onderbroken, de kanaalberm was grazig en vrij sterk betreden: kennelijk betrof het een vissstek. Enkele decimeters hoger in de zonering stond *Triglochin palustris*, een soort die mij overigens van het Kanaal Almelo-Nordhorn onbekend is en die in Twente zeer zeldzaam is geworden (ik vond haar ongeveer tien jaar geleden nog op de Fayersheide bij Vriezenveen en in de Hazelbekke bij Vasse).

Ondanks langdurig zoeken werden langs het kanaal geen andere vindplaatsen van *Leersia oryzoides* aangetroffen. Drs. H. Reimerink (Prov. Planol. Dienst, Zwolle) deelde me mee dat het rijstgras voor enkele jaren was aangetroffen in het gebied van de Loolee, iets verder zuidelijk. Voorts berichtte Drs. J. A. Hoekstra (Nijmegen) naar aanleiding van Prof. Bakkers artikel een vondst in de warme zomer van 1959. *Leersia* groeide toen in weinig exemplaren langs de oever van de afgesneden Vecht-arm tussen Junne en Beerse, ten oosten van Ommen, aan de zuidzijde van de Overijsselse Vecht. In later jaren kon de soort ter plaatse niet meer worden teruggevonden.

Leiden

E. J. WEEDA

***Caltha palustris* L. var. *araneosa* Steen. ook bij Zwolle.** Bij het doorzien van het herbariummateriaal in de collectie van het Rijksherbarium trof ik twee vellen aan met forse exemplaren van een op de knopen wortelende vorm van de dotterbloem, verzameld in (april-)juni 1897 door D. Lako „aan waterkanten, op lage vochtige grasgronden, in den omtrek van Zwolle”. Dit materiaal moet zonder twijfel tot de var. *araneosa* worden gebracht. Het staat nu dus vast dat deze variëteit althans vroeger niet beperkt was tot de Biesbosch en de omgeving van de Oude Maas in Zuid-Holland. Deze collectie is tevens de enige welke tot dusverre uit de periode vóór 1950 bekend is; hoewel mag worden aangenomen dat de „spindotter” ook vroeger al in de Biesbosch groeide, werd zij daar niet eerder dan in 1954 verzameld.

Het is niet bekend, hoe ruim in dit geval de aanduiding „omtrek van Zwolle” mag worden opgevat, maar het is denkbaar dat de groeiplaats toch enige betrekking had met de Zuiderzee, die in 1897 nog niet was afgesloten. Dan zou het milieu waarin deze planten groeiden, misschien enige verwantschap kunnen hebben met de vloedbossen en rietlanden in het zoetwatergetijdengebied van de Biesbosch en de Oude Maas, vanwaar de var. *araneosa* nu alleen nog bekend is. In dit verband wordt de vraag steeds interessanter, of deze variëteit zich niet ook in andere estuaria in Noordwest-Europa ophoudt, b.v. de mondingen van Elbe en Weser, de Jadebusen en wellicht zelfs onze eigen Dollard-omgeving. In ieder geval loont het misschien de moeite om rond Zwolle, b.v. langs het Ketelmeer, nog eens naar deze merkwaardige plant uit te kijken.

Leiden

P. HEUKELS